

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 32Csp/53/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6123443259
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 03. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Lenka Benčová
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2024:6123443259.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov sudkyňou JUDr. Lenkou Benčovou v spore žalobcu: Home Credit Slovakia, a.s., Teplická 7434/147, 921 22 Piešťany, IČO: 36 234 176, právne zastúpeného Advokátskou kanceláriou GOLIÁŠOVÁ GABRIELA, s.r.o., 1. mája 173/11, 911 01 Trenčín, IČO: 47 234 679, proti žalovanej: A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XX, XXX XX D., zastúpená Právna pomoc poškodeným so sídlom Janka Kráľa 12, 082 71 Lipany, IČO: 50 951 947, o zaplatenie 2111,63 eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

- Žalovaná je p o v i n n á zaplatiť žalobcovi sumu 1071,29 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 9,25 % ročne od 14.09.2023 do zaplatenia a to v pravidelných splátkach po 30 eur mesačne splatných vždy k 25. dňu kalendárneho mesiaca až do úplného vyrovnania dlhu pod následkom straty výhody splátok v prípade neuhradenia splátky riadne a včas počnúc právoplatnosťou tohto rozsudku.
- V prevyšujúcej časti žalobu z a m i e t a .
- Žiadna zo strán n e m á na náhradu trov konania právo.

odôvodnenie:

- Žalobca sa žalobou doručenu Okresnému súdu Banská Bystrica dňa 13.11.2023 domáhal voči žalovanej zaplatenia istiny 2111,63 eur, úroku 303,78 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 9,25 % ročne zo sumy 2111,63 eur od 14.09.2023 do zaplatenia ako aj náhrady trov konania.
- V žalobe tvrdil, že žalobca ako veriteľ uzatvoril so žalovanou ako dlžníkom - spotrebiteľom dňa 20.07.2020 úverovú zmluvu č. 7005114738. Predmetom úverovej zmluvy bolo poskytnutie revolvingového úveru s výškou úverového rámca 2200 eur zo strany žalobcu žalovanej, ktorá mala úver čerpať prostredníctvom úverovej karty. Žalovaná sa dostala do omeškania s plnením zmluvných povinností, keď úver riadne a včas nesplácala. Z uvedeného dôvodu žalobca listom zo dňa 29.08.2023 - ukončenie zmluvy pristúpil k zosplatneniu budúcich splátok úveru a vyzval žalovanú k splateniu celého zostatku úveru a dlžných splátok. Žalobca poskytol žalovanej lehotu 15 dní na splnenie povinnosti a keďže žalovaná v lehote na plnenie dlžnú sumu neuhradila, žalobca si okrem dlžnej sumy uplatňuje aj zákonné úroky z omeškania vo výške 9,25% ročne od 14.09.2023 do zaplatenia. Žalobca ďalej uviedol, že žalovaná prostredníctvom úverovej karty čerpala revolvingový úver spolu vo výške 3336,79 eur a žalobcovi uhradila čiastku 2265,50 eur.
- Žalobca ako dôkazy označil úverovú zmluvu č. 7005114738, predžalobnú výzvu z 26.09.2023 spolu s e-potvrdenkou, Všetko o vašej pôžičke, Stručný prehľad práv a povinností vyplývajúci z úverových podmienok, Úverové podmienky Home Credit Slovakia, a.s., Poistné podmienky poistenia asistenčných služieb, výzva k úhrade z 22.07.2023 spolu s e-potvrdenkou, výzva k splateniu celého úveru z 29.08.2023 spolu s e-potvrdenkou, výpis z čerpania splátok a úhrad.

4. Okresný súd Banská Bystrica vydal dňa 23.11.2023 platobný rozkaz sp. zn. 7Up/1669/2023, proti ktorému žalovaná podala odpor. Namietala, že úver je potrebné považovať za bezúročný a bez poplatkov z dôvodu neskúmania bonity žalovanej.

5. Žalobca vo vyjadrení k odporu uviedol, že pri skúmaní bonity žalovanej vychádzal z 1. interného dokumentu o posúdení bonity, 2. úverovej správy z registrov dlžníkov. Žalobca zobral do úvahy, že uvedený revolvingový úver je dlhodobý, opakovateľný a obnoviteľný úver, ktorý jej dlžníkovi poskytovaný k uspokojovaniu jeho priebežných finančných potrieb a umožňuje mu čerpať po odsúhlasení zo strany veriteľa peňažné prostriedky prostredníctvom úverovej karty do výšky nevyčerpaného zostatku úverového rámca a následne uhrádzať splátky v minimálne dohodnutej výške, pričom môže uhradiť aj celý čerpaný úver jedinou splátkou. Žalobca súdu predložil posúdenie schopnosti klienta splácať spotrebiteľský úver a úverovú správu.

6. Vec bola dňa 20.12.2023 postúpená Okresnému súdu Prešov ako súdu príslušnému na jej prejednanie.

7. Súd nariadil pojednávanie na 15.03.2024, ktorého sa žalobca ani žalovaná nezúčastnili. Na pojednávaní súd vykonal dokazovanie oboznámením sa s listinnými dôkazmi predloženými sporovými stranami a na základe takto vykonaného dokazovania zistil tento skutkový stav:

8. Dňa 20.07.2020 bola medzi žalobcom ako veriteľom a žalovanou ako dlžníkom uzatvorená zmluva o spotrebiteľskom úvere – revolvingový úver č. 7005114738, predmetom ktorej bolo poskytnutie úveru zo strany žalobcu žalovanej vo výške úverového rámca 2200 eur. Ročná úroková sadzba bola 26,28%, mesačná úroková sadzba 2,19%, výška mesačnej splátky 4% z dlžnej čiastky (minimálne 12 eur), RPMN 32,4%, celková čiastka splatná spotrebiteľom 2539,47 eur, frekvencia splátok 20. deň v mesiaci, predpoklady použité pre výpočet RPMN - čerpanie celej výšky úveru okamžite, bezhotovostne, v plnej výške, pri najvyšších poplatkoch a najvyššej úrokovej sadzbe. Poskytnutie úveru na obdobie jedného roka a splatenie v dvanástich mesačných splátkach s rovnakou výškou splátky. Pokiaľ ide o údaje uvedené o žalovanej, zmluva obsahovala tieto údaje: rodinný stav - rozvedená, počet vyživovaných detí 0, druh bývania vlastný dom/byt, zdroj príjmu – podnikateľ, zamestnaná od 9/2003, čistý mesačný príjem/dôchodok 261 eur. V zmluve je ďalej uvedené, že na základe zmluvy môže spotrebiteľ po odsúhlasení čerpať peňažné prostriedky prostredníctvom karty až do výšky úverového rámca. Úverový rámec je maximálna možná výška úveru či, ktorú môže čerpať.

9. V zmysle hlavy 7 § 2 písm. a) Úverových podmienok spoločnosti Home Credit Slovakia, a.s. pre Šikovnú kartu Home Credit, v prípade, že: ste sa oneskorili s platením aspoň dvoch splátok alebo ste sa oneskorili s platením jednej splátky dlhšie ako 3 mesiace, musíte celý čerpaný úver na požiadanie splatiť (tzv. zosplatenie úveru).

10. Z výpisu čerpania splátok a úhrad vyplýva, že žalovaná čerpala úver vo výške 3336,79 eur a uhradila spolu 2265,50 eur. Žalobca započítal z uhradenej sumy na istinu 1230,05 eur, na úrok za hotovostné transakcie 140,06 eur, na poplatok za vedenie účtu 14,67 eur, na úrok 788,04 eur, na poplatok za výber z bankomatu 2,19 eur, opravné úroky – grace period 90,49 eur.

11. Výzvou zo dňa 22.07.2023 žalobca vyzval žalovanú na úhradu sumy 229,21 eur z dôvodu, že už dlhšie než mesiac nereaguje na ich výzvy na zaplatenie dlžnej sumy a náklady súvisiace s pôžičkou tak stále rastú. V prípade, že dlžnú sumu nezplatí ani do 15 dní od doručenia výzvy, budú požadovať okamžité jednorazové vrátenie celého úveru, vrátane úrokov, nákladov a sankcií a pri trvajúcom omeškaní môžu nasledovať právne kroky, ktoré môžu viesť k vzniku ďalších nákladov zvyšujúcich dlh. Zásienka bola daná na poštovú prepravu dňa 26.07.2023.

12. Listom zo dňa 29.08.2023 žalobca vyzval žalovanú k splateniu celého úveru vo výške 2468,41 eur obratom, najneskôr do 15 dní od spísania tejto výzvy v dôsledku omeškania žalovanej s úhradou záväzkov. Zásienka bola daná na poštovú prepravu dňa 31.08.2023.

13. Predžalobnou výzvou zo dňa 26.09.2023 vyzval právny zástupca žalobcu žalovanú na úhradu dlhu vo výške 2477,17 eur v lehote 7 dní odo dňa odoslania výzvy s tým, že po márnom uplynutí lehoty

žalobca uskutoční ďalšie právne kroky smerujúce k vymoženiu pohľadávky veriteľa. Zásielka bola daná na poštovú prepravu dňa 27.09.2023.

14. Splnomocnený zástupca žalobkyne na pojednávaní uviedol, že žalobu považuje za nedôvodnú. Žalovaná si zobrala úver v roku 2020. Tento úver mal by byť hodnotený ako bezúročný a bez poplatkov preto, že žalobca neskúmal v dostatočnej miere jej príjmy a výdavky. V tom čase už mala dva úvery, ktoré predstavovali splátky vo výške 34,69 eur Prima banke a úver v Tatra banke, kde predstavovala splátka výšku 376,17 eur. Na základe daňového priznania, ktoré mala, aj sám žalobca uvádza, jej čistý mesačný príjem 261 eur, čiže to vôbec nepostačuje na to, aby mohla, hoci len 12 eur splácať. Už len ten tá splátka v Tatra banke a úver z 16.07.2019 nie je postačujúci na to, aby úver bol poskytnutý. Na základe výpisov, ktoré mali k dispozícii, jednalo sa o splátku úveru vo výške 220 eur, kde prefinancovali pôžičkovú kartu, ktorú jej vypovedali a hneď jej na začiatku stiahli 1889 eur, ktorá nemala byť predmetom tohto konania, pretože je premičaná. Tá bola z predchádzajúcej zmluvy a žalobca listom zo dňa 20.8.2020 vyzval žalovanú, aby túto sumu zaplatila. Žalovaná je momentálne na PN, jej príjem je cca 190 eur. Predtým, keď nastúpila na PN, pracovala v reštaurácii a jej príjem bol cca 370 eur, je na polovičnom pracovnom úväzku. Má ešte úver v Tatra banke z 16.07.2019 so splátkou 376,17 eur a v Prima banke úver z 12.08.2019 so splátkou 34,69 eur.

15. Z predloženého výpisu z Tatra banky – oznámenie z 13.10.2021 o novej výške anuitnej splátky č. úveru 3119786880 vyplýva, že výška pravidelnej mesačnej anuitnej splátky je 376,71 eur. Zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere uzatvorenej dňa 12.08.2019 vyplýva, že veriteľ Prima banka poskytol žalovanej úver vo výške 1600 eur, výška anuitnej splátky je 34,69 eur.

16. Z posúdenia schopnosti klienta splácať spotrebiteľský úver vyplýva: dátum schválenia úveru - 20.07.2020, druh úveru - revolvingový úver, výška rámca - 2200 eur, špecifikácia klienta: stav - rozvedená, druh bývania - vlastný dom/byt, počet detí - 0, finančné údaje: zdroj príjmu klienta - podnikateľ, výška príjmu - 261 eur, príjem partnera - 0 eur, splátky iným spoločnostiam uvedené v žiadosti 0 eur, verifikácia klienta – hovor neprebehol - nebol schvaľovacou stratégiou vyžadovaný. Verifikácia zamestnávateľa - hovor neprebehol, podnikateľ.

17. Z úverovej správy vyplýva, že žalovanej bolo odmietnutých 5 splátkových úverov a 3 kreditné karty, 13 splátkových operácií odvolané, 3 existujúce splátkové operácie, 14 ukončených splátkových operácií. Žalovanej boli odmietnuté kreditné karty dňa 13.10.2017 s úverovým rámcom 650 eur, dňa 30.11.2015 s úverovým rámcom 500 eur a dňa 30.11.2015 s úverovým rámcom 500 eur.

18. Pri právnom posúdení predmetného sporu vychádzal súd z ustanovení zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov účinného v čase uzatvorenia úverovej zmluvy, ako aj zo všeobecnej úpravy spotrebiteľských zmlúv v Občianskom zákonníku (§ 52 a nasl.).

19. Podľa § 52 ods. 1 - 4 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka účinného k 20.07.2020 (ďalej len Občiansky zákonník), spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

20. Podľa § 54 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon alebo osobitné predpisy na ochranu spotrebiteľa priznávajú, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

21. Podľa § 1 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom k 20.07.2020 (ďalej len Zákon o spotrebiteľských úveroch), spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi. Spotrebiteľský úver podľa tohto zákona možno poskytnúť len bezhotovostným prevodom finančných prostriedkov na platobný účet spotrebiteľa alebo na účet stavebného sporiteľa, poštovým poukazom, ktorého adresátom je spotrebiteľ alebo platobným prostriedkom vydaným na meno spotrebiteľa; tým nie je dotknuté bezhotovostné poskytnutie viazaného spotrebiteľského úveru podľa § 15 alebo poskytnutie spotrebiteľského úveru bezhotovostne na splatenie iného úveru alebo úverov úhradou veriteľovi oprávnenému poskytovať úver podľa tohto zákona alebo osobitného predpisu. Spotrebiteľským úverom sú aj mladomanželský úver podľa osobitného predpisu, niektoré stavebné úvery a iné úvery podľa osobitného predpisu a nezabezpečené úvery poskytované spotrebiteľom na účely rekonštrukcie nehnuteľností určenej na bývanie, pričom ustanovenia osobitných predpisov týkajúce sa poskytovania týchto úverov tým nie sú dotknuté; obmedzenie hornej hranice výšky úveru podľa odseku 3 písm. f) sa na tieto úvery nevzťahuje.

22. Podľa § 9 ods. 1 Zákona o spotrebiteľských úveroch, zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu. Každá zmluvná strana dostane najmenej jedno jej vyhotovenie v listinnej podobe alebo na inom trvanlivom médiu, ktoré je dostupné spotrebiteľovi. Zmluva o spotrebiteľskom úvere musí byť v záhlaví zreteľne označená názvom zmluvy, ktorý obsahuje slová „spotrebiteľský úver“ v príslušnom gramatickom tvare.

23. Podľa § 9 ods. 2 Zákona o spotrebiteľských úveroch, Zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať tieto náležitosti: a) druh spotrebiteľského úveru, b) obchodné meno, sídlo a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o právnickú osobu, alebo meno, priezvisko, miesto podnikania alebo adresu trvalého pobytu a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o fyzickú osobu; ak je spotrebiteľský úver ponúkaný alebo zmluva o spotrebiteľskom úvere uzavieraná prostredníctvom finančného agenta, zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahuje aj údaje o ňom v rozsahu údajov ako u veriteľa, podľa toho, či ide o finančného agenta právnickú osobu alebo fyzickú osobu, c) meno, priezvisko, rodné číslo a adresu trvalého pobytu spotrebiteľa; ak spotrebiteľ nemá pridelené rodné číslo, uvedie sa dátum narodenia, d) dobu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere, e) celkovú výšku a konkrétnu menu spotrebiteľského úveru a podmienky upravujúce jeho čerpanie, f) opis tovaru alebo služby, na ktoré sa zmluva o spotrebiteľskom úvere vzťahuje, a cenu tovaru alebo služby, ak ide o spotrebiteľský úver vo forme odloženej platby za tovar alebo poskytnutú službu alebo ak ide o zmluvu o viazanom spotrebiteľskom úvere, g) úrokovú sadzbu spotrebiteľského úveru, podmienky, ktoré upravujú jej uplatňovanie, index alebo referenčnú úrokovú sadzbu, na ktorý je výška úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru naviazaná, ako aj časové obdobia, v ktorých dochádza k zmene výšky úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru, podmienky a spôsob vykonania tejto zmeny; ak sa za rôznych podmienok uplatňujú rôzne úrokové sadzby spotrebiteľského úveru, uvádzajú sa tieto informácie o všetkých uplatniteľných úrokových sadzbách spotrebiteľského úveru, h) ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov, i) výšku, počet, frekvenciu splátok a prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priradovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia, j) právo spotrebiteľa vyžiadať si výpis z účtu vo forme amortizačnej tabuľky podľa odseku 5, ak sa amortizuje istina na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere na dobu určitú, a to bezplatne a kedykoľvek počas celej doby trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere, k) súhrnný prehľad, ktorý obsahuje lehoty a podmienky splácania úrokov a súvisiacich pravidelných a nepravidelných poplatkov, ak sa poplatky a úroky majú platiť bez amortizácie istiny, l) prípadne poplatky za vedenie jedného alebo viacerých účtov, na ktorých sa zaznamenávajú platobné transakcie a čerpania, ak je otvorenie účtu povinné, spoločne s poplatkami za používanie platobných prostriedkov na platobné transakcie a čerpania a inými poplatkami vyplývajúcimi zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere a podmienkami, za akých sa tieto poplatky môžu zmeniť, m) úrokovú sadzbu, ktorá sa použije v prípade omeškania spotrebiteľa s platením splátok, a spôsob jej úpravy a prípadné poplatky pri neplnení zmluvy o spotrebiteľskom úvere, n) upozornenie týkajúce sa následkov nesplácania spotrebiteľského úveru, o) veriteľom vyžadované ručenie alebo poistenie, p) výšku poplatkov hradených spotrebiteľom za úkony notára, ak sú veriteľovi známe, q) informácie o právach podľa § 15 a podmienky ich uplatnenia, r) právo

na splatenie spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti, postup pri takom splatení spotrebiteľského úveru a spôsob určenia výšky poplatku za splatenie spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti podľa § 16, s) spôsob zániku záväzku zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere, t) informáciu o možnosti mimosúdneho riešenia sporov zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere, u) právo na odstúpenie od zmluvy o spotrebiteľskom úvere, lehotu, počas ktorej možno toto právo uplatniť, a ďalšie podmienky jeho vykonania vrátane informácie o povinnosti spotrebiteľa zaplatiť čerpanú istinu a príslušný úrok podľa § 13 ods. 3, ako aj o výške úroku za deň alebo o spôsobe jej výpočtu, v) názov a adresu príslušného orgánu dohľadu podľa § 23.

24. Podľa § 7 ods. 1 Zákona o spotrebiteľských úveroch, veriteľ je pred uzavretím zmluvy o spotrebiteľskom úvere alebo pred zmenou tejto zmluvy spočívajúcej v navýšení spotrebiteľského úveru povinný posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, pričom berie do úvahy najmä dobu, na ktorú sa poskytuje spotrebiteľský úver, výšku spotrebiteľského úveru, príjem spotrebiteľa a prípadne aj účel spotrebiteľského úveru.

25. Podľa § 7 ods. 2 Zákona o spotrebiteľských úveroch, spotrebiteľ je povinný poskytnúť veriteľovi na jeho žiadosť úplné, presné a pravdivé údaje potrebné na posúdenie schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver; tým nie je dotknuté právo veriteľa využívať informácie o spotrebiteľovi z príslušnej databázy za podmienok ustanovených osobitným zákonom.

26. Podľa § 7 ods. 16 Zákona o spotrebiteľských úveroch, veriteľ je povinný postupovať pri poskytovaní spotrebiteľského úveru na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere obozretne a ponúkať a poskytovať spotrebiteľské úvery a) spôsobom, ktorý nepoškodzuje spotrebiteľov, a b) s odbornou starostlivosťou; vynaloženie odbornej starostlivosti je veriteľ povinný hodnoverne preukázať.

27. Podľa § 7 ods. 17 Zákona o spotrebiteľských úveroch, vynaložením odbornej starostlivosti sa rozumie najmä to, že veriteľ

a) poskytne spotrebiteľovi informácie pred uzatvorením zmluvy o spotrebiteľskom úvere podľa § 4 a 5, b) posúdi schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver s ohľadom na získané informácie o spotrebiteľovi; ak je veriteľom veriteľ podľa § 20 ods. 1 písm. a), banka, zahraničná banka a pobočka zahraničnej banky, posúdi schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver najmä s ohľadom na údaje získané z jedného alebo viacerých registrov, do ktorých poskytujú údaje veriteľa, ktorých počet sa rovná aspoň dvojtretinovej väčšine veriteľov, ktorými sú veriteľa podľa § 20 ods. 1 písm. a), ktorí sú zverejnení v zozname veriteľov podľa § 8a, banky, zahraničné banky a pobočky zahraničných bánk, v čase posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver.

28. Podľa § 7 ods. 19 Zákona o spotrebiteľských úveroch, veriteľ podľa § 20 ods. 1 písm. a), banka, zahraničná banka a pobočka zahraničnej banky sú povinní určiť, dodržiavať a pravidelne prehodnocovať limit pre ukazovateľ schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver a limit na podiel výšky celkovej zadlženosti k príjmu.

29. Podľa § 7 ods. 20 Zákona o spotrebiteľských úveroch, na výpočet ukazovateľa schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver sa použijú tieto položky:

- a) čistý príjem spotrebiteľa,
- b) náklady na zabezpečenie základných životných potrieb spotrebiteľa a osôb, voči ktorým má spotrebiteľ vyživovaciu povinnosť,
- c) výška splátky spotrebiteľského úveru a
- d) peňažné záväzky znižujúce príjem spotrebiteľa.

30. Podľa § 11 ods. 2 Zákona o spotrebiteľských úveroch, ak veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1, nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. V prípade hrubého porušenia povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez prihladnutia na údaje z príslušnej databázy alebo registra na účely posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje aj porušenie ustanovení § 7 ods. 19 až 42.

31. Na základe vykonaného dokazovania súd dospel k záveru, že žaloba je dôvodná, avšak iba čiastočne.

32. Vykonaným dokazovaním mal súd za preukázané, že žalobca poskytol žalovanej revolvingový úver ktorý žalovaná čerpala v sume 3336,79 eur, pričom žalobcovi vrátila sumu 2265,50 eur. V prvom rade sa súd zaoberal otázkou, či žalobca pri poskytnutí úveru žalovanej postupoval s náležitou starostlivosťou a či vôbec jej revolvingový úver mal byť poskytnutý.

33. Zmyslom ustanovenia § 7 ods. 1 v spojení s § 11 ods. 2 Zákona o spotrebiteľských úveroch je dosiahnuť, aby dodávateľ vzal do úvahy existujúcu situáciu klienta, najmä jeho príjmy a výdavky, tak aj skutočnosti, ktoré možno na základe informácií dostupných pred uzatvorením zmluvy s vysokou mierou pravdepodobnosti očakávať. Dôraz pri posúdení úverovej schopnosti je pritom kladený na pomer medzi príjmami a výdavkami spotrebiteľa a na posúdenie toho, či spotrebiteľovi zostane pri po vynaložení bežných výdavkov mesačne taká čiastka, aká bude potrebná pre splácanie úveru. Pri posudzovaní budúcej schopnosti spotrebiteľa splácať úver sa vychádza z existujúceho stavu a prezumpcie jeho zachovania do budúcnosti. Nejde však pritom o získanie stopercentnej istoty, že úver bude v budúcnosti splatený, pretože nie je možné s istotou vylúčiť, že spotrebiteľ dostane výpoveď z pracovného pomeru, dlhodobu ochorenie a pod. Z uvedeného je zrejmé, že cieľom zákonodarcu bolo efektívne zamedziť predlžovaniu spotrebiteľov, ktorí nie sú schopní svoje záväzky riadne splácať. Z textu Zákona o spotrebiteľských úveroch vyplýva, že informácie pre rozhodnutie dodávateľa o tom, či zmluvu uzavrie alebo nie, si má veriteľ zabezpečiť sám a to aj v spolupráci so žiadateľom o úver. Pri získavaní relevantných informácií za účelom posúdenia úverovej schopnosti spotrebiteľa tak veriteľ vychádza ako z informácií dodaných spotrebiteľom (a samozrejme, ním aj preukázaných), tak z informácií, ktoré získava z iných dostupných zdrojov. Je povinnosťou veriteľa takto získané informácie zhromaždiť, vyhodnotiť ich dostatočnosť a rozhodnúť, či a ktoré informácie je nevyhnutné ďalej overovať. Za dostatočné sa považujú iba také informácie o príjmoch a výdavkoch, z ktorých je veriteľ schopný získať objektívny obraz o žiadateľovej finančnej situácii. Spotrebiteľ je povinný poskytnúť veriteľovi na jeho žiadosť úplné, presné a pravdivé údaje. Táto povinnosť však nezbavuje veriteľa konať s odbornou starostlivosťou, teda vyžiadať si od spotrebiteľa potrebné informácie, aktívne si zabezpečovať ďalšie primerané a objektívne zistiteľné informácie o spotrebiteľovi a takto získané informácie riadne vyhodnotiť. Schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver tak treba chápať ako situáciu, keď v závislosti na frekvencii splácania zostane spotrebiteľovi v jeho osobnom/domácom rozpočte dostatok finančných prostriedkov, aby mohol bez akýchkoľvek problémov a obmedzení splácať splátku v predpokladanej výške. Preto dodávateľ musí okrem iného analyzovať spotrebiteľov osobný/domáci rozpočet a to ako stranu príjmov, tak stranu výdavkov, a to vždy vo vzťahu ku konkrétnemu žiadateľovi o úver, t.j. konkrétne príjmy zo zamestnaneckej alebo inej činnosti, konkrétne náklady na bývanie, dopravu, domácnosť alebo nezaopatrené deti. Analýza iba niektorej zo strán rozpočtu sama o sebe k posúdeniu úverovej schopnosti nepostačuje (porovnaj rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 7CoCsp/16/2021, rozsudok Okresného súdu Prešov sp. zn. 9Csp/1/2022, rozsudok Okresného súdu Bardejov sp.zn. 7Csp/80/2020).

34. Súd zároveň poukazuje na rozhodnutie Súdneho dvora EÚ vo veci C - 679/18, v zmysle ktorého: „Články 8 a 23 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice rady 87/102/EHS sa majú vykladať v tom zmysle, že vnútroštátnemu súdu ukladajú povinnosť preskúmať ex offo existenciu porušenia povinnosti stanovenej v článku 8 tejto smernice, podľa ktorej veriteľ musí pred uzavretím zmluvy posúdiť úverovú bonitu spotrebiteľa, a vyvodiť dôsledky, ktoré z porušenia tejto povinnosti vyplývajú vo vnútroštátnom práve, pod podmienkou, že sankcie splňajú požiadavky podľa uvedeného článku 23.“

35. Z článku 8 ods. 1 smernice 2008/48 pritom vyplýva, že pred uzavretím zmluvy o úvere je veriteľ povinný posúdiť úverovú bonitu spotrebiteľa, pričom táto povinnosť môže prípadne zahŕňať nahliadnutie do príslušnej databázy. Cieľom tejto povinnosti je tiež posilniť zodpovednosť veriteľa a zabrániť poskytnutiu úveru nebonitných spotrebiteľom. Taká povinnosť tým, že má chrániť spotrebiteľov pred rizikami nadmerného zadĺženia a platobnej neschopnosti má pre nich zásadný význam (pozri napr. rozsudky z 06. júna 2019 Schyns, C - 58/18 a z 5. marca 2020 OPR - Finance, s.r.o. C 679/18).

36. Vo vzťahu k nevyhnutnosti skúmania výdavkov spotrebiteľa pri posudzovaní schopnosti splácať úver súd poukazuje na rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 33Cdo/2178/2018-77 z 25.07.2018, podľa ktorého, cit: „Povinnosť posouzení úvěruschopnosti spotřebitele chrání nejen spotřebitele samého před negativními důsledky neschopnosti úvěr splácet, ale zprostředkovaně také společnost jako celek, neboť předchází negativním sociálním důsledkům předlužení a insolvence v podobě pádu spotřebitele a osob na něm závislých do veřejné sociální sítě, narušení rodinných a sociálních vztahů atd. V neposlední řadě chrání i pozici věřitelů samých, neboť odborné posouzení úvěruschopnosti spotřebitele při žádosti o další úvěr snižuje riziko věřitelů, kteří témuž spotřebiteli poskytli úvěry či jiné služby již dříve. Proto zákon, konkrétně zákon o spotřebitelském úvěru (jeho § 9 odst. 1) stanoví, že věřitel je povinen při posouzení úvěruschopnosti spotřebitele postupovat s odbornou péčí. Lze přisvědčit odvolacímu soudu, že věřitel nedostojí povinnosti stanovené mu zákonem o spotřebitelském úvěru, tedy nepostupuje s odbornou péčí při posouzení schopnosti spotřebitele splácet spotřebitelský úvěr, vyjde-li z objektivně nedoloženého osobního prohlášení dlužníka o jeho osobních, výdělkových a majetkových poměrech. Na tom nic nemění, že dlužník není evidován v databázích dlužníků. Již gramatickým a logickým výkladem § 9 odst. 1 zákona o spotřebitelském úvěru lze dovodit, že dostatečnými nejsou míněny informace získané toliko od spotřebitele. Odborná péče předpokládá údaje, které dlužník věřiteli uvedl, ověřit, resp. objektivně podložit minimálně potvrzením zaměstnavatele dlužníka (srov. Wachtlová, L a Slanina, J.: Zákon o spotřebitelském úvěru a o změně některých zákonů č. 145/2010 Sb. Komentář. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2011, s. 98-109, ISBN 9788074001185). Nepochybně klíčová je i povinnost věřitele využívat veřejně dostupné informace, jakými jsou například státem publikované údaje o životním a existenčním minimu podle zákona č. 110/2006 Sb., o životním a existenčním minimu, a o průměrných výdajích obyvatelstva (databáze Českého statistického úřadu), a tyto porovnávat se známými nebo od spotřebitele zjištěnými (ne pouze tvrzenými) informacemi o jeho příjmech a výdajích. To ostatně dovodil ve svém rozhodnutí ze dne 1. 4. 2015, sp. zn. 1 As 30/2015, i Nejvyšší správní soud, jehož závěry použil na podporu své argumentace již odvolací soud v napadeném rozhodnutí. Závěr odvolacího soudu dovozující, že spokojila-li se žalobkyně s nedoloženým prohlášením žalovaného o jeho osobních, výdělkových a majetkových poměrech a nahlédnutím do registru dlužníků, nedostála povinnosti věřitele ve smyslu ustanovení § 9 odst.1 zákona o spotřebitelském úvěru, je správný.

Namítá-li žalobkyně, že nad rámec svých zákonných povinností zkoumala nejen registry dlužníků, resp. databáze, ale též příjmy žalovaného s poukazem na směrnici Evropského parlamentu a Rady 2008/48/ES ze dne 23. 4. 2008, že využila i veřejně dostupné informace, jakými jsou například státem publikované údaje o životním a existenčním minimu, a o průměrných výdajích obyvatelstva a že si zjistila, že v době uzavření smlouvy o úvěru byl žalovaný bezúhonný, svobodný a bezdětný, je namísto připomenout, že správnost rozhodnutí odvolacího soudu nelze poměřovat námitkami, které vycházejí z jiného než odvolacím soudem zjištěného skutkového stavu.“

37. V zmysle čl. 26 preambuly smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS, členské štáty by mali prijať vhodné opatrenia na podporu zodpovedajúcich postupov počas všetkých fáz úverového vzťahu, berúc do úvahy osobitný charakter svojho trhu s úvermi. Tieto opatrenia môžu napríklad zahŕňať poskytovanie informácií a vzdelávanie spotrebiteľov vrátane upozornení o rizikách spojených s neplnením zmluvných ustanovení týkajúcich sa splátok a s nadmernou zadlženosťou. Najmä na rozvíjajúcom sa trhu s úvermi je dôležité, aby veritelia neposkytovali úvery nezodpovedne alebo bez predchádzajúceho posúdenia úverovej bonity, a aby členské štáty vykonávali potrebný dohľad na vyvarovanie sa takému správaniu a aby stanovili potrebné opatrenia na sankcionovanie veriteľov v takýchto prípadoch. Bez toho, aby boli dotknuté ustanovenia o kreditnom riziku uvedené v smernici Európskeho parlamentu a Rady 2006/48/ES zo 14.06.2006 o začatí a vykonávaní činností úverových inštitúcií, veritelia by mali byť zodpovední za individuálne kontroly úverovej bonity spotrebiteľa. Na tento účel by mali mať možnosť využiť informácie, ktoré im poskytol spotrebiteľ nielen počas prípravy príslušnej zmluvy o úvere, ale aj počas dlhodobého obchodného vzťahu. Orgány členských štátov by tiež mohli veriteľom poskytnúť vhodné pokyny a usmernenia. Aj spotrebiteľia by mali konať obozretne a dodržiavať svoje zmluvné povinnosti.

38. V tejto súvislosti Súdny dvor v rozsudku z 27. marca 2014, LCL Le Crédit Lyonnais (C-565/12, EU:C:2014:190), posudzoval dodržanie takýchto hraníc vymedzených pre režim sankcií, ktorý bol stanovený zo strany členského štátu, v danom prípade v súvislosti so sankciou spočívajúcou v zániku v zásade celého nároku veriteľa na úroky v prípade porušenia povinnosti, upravenej v článku 8 smernice 2008/48, preveriť pred uzavretím zmluvy úverovú bonitu spotrebiteľa. Vzhľadom na dôležitosť cieľa

ochrany spotrebiteľov, ktorý je nerozlučne spojený s povinnosťou veriteľa preveriť úverovú bonitu dlžníka, Súdny dvor rozhodol, že ak by sa sankcia zániku nároku na úroky oslabila alebo úplne znefunkčnila, nevyhnutne by z toho vyplývalo, že nemá skutočne odrádzajúcu povahu (pozri v tomto zmysle rozsudok z 27. marca 2014, LCL Le Crédit Lyonnais, C-565/12, EU:C:2014:190, body 52 a 53) (bod 64., 65. Rozsudku SD vo veci C-42/15 Home Credit Slovakia, a.s. proti Kláre Bíróovej).

39. V danom prípade z obsahu spisu vyplýva, že žalobca sa uspokojil s tvrdením žalovanej o jej čistom príjme vo výške 261 eur mesačne, pričom táto suma evidentne nepostačovala na pokrytie výdavkov žalovanej. Je až zarážajúce, že žalobca mal k dispozícii tzv. úverovú správu (čl. 56-61 spisu), z ktorej vyplýva, že žalovaná dlhodobo nie je schopná plniť svoje finančné záväzky a napriek tejto skutočnosti jej poskytol ďalší úver. Ako vyplynulo z vykonaného dokazovania, žalovaná v čase poskytnutia úveru mala minimálne ďalšie tri existujúce úverové vzťahy a 14 (predčasne) ukončených úverových vzťahov a napriek tomu jej poskytol ďalší úver. Z obsahu výpisu čerpania splátok a úhrad pritom tiež vyplýva, že suma 1856,34 eur bola poskytnutá žalovanej na refinancovanie iného úveru. Súd teda nemá ani najmenšiu pochybnosť o tom, že žalobca pri poskytnutí úveru žalovanej hrubo porušil zákonnú povinnosť náležitým spôsobom skúmať bonitu žalovanej a z uvedeného dôvodu považuje úver za bezúročný a bez poplatkov (§ 11 ods. 2 Zákona o spotrebiteľských úveroch).

40. Z vyššie uvedených dôvodov súd priznal žalobcovi iba rozdiel medzi poskytnutým úverom (sumou, ktorú žalovaná čerpala) 3336,79 eur a sumou, ktorú žalovaná vrátila žalobcovi 2265,50 eur. Žalovaná je tak povinná zaplatiť žalobcovi sumu istiny 1071,29 eur.

41. Podľa § 517 ods. 1 veta prvá, ods. 2 Občianskeho zákonníka, dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní. Ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

42. Podľa § 3 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka, výška úrokov z omeškania je o 5 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

43. Súd zaviazal žalovanú na úhradu zákonného úroku z omeškania vo výške 9,25 % ročne (5 % + 4,25- úroková sadzba ECB platná k rozhodnému dňu) z dlžnej istiny 1071,29 eur od 14.09.2023, t.j. od pätnásteho dňa po zosplatnení úveru, ktoré nastalo 29.08.2023 do zaplatenia.

44. Podľa § 232 ods. 3 CSP, lehota na plnenie je tri dni a plynie od právoplatnosti rozsudku. Súd môže v odôvodnených prípadoch určiť dlhšiu lehotu.

45. Súd v zmysle vyššie citovaného ustanovenia rozhodol o povinnosti žalovanej uhradiť istinu s príslušenstvom v splátkach po 30 eur mesačne vždy do 25. dňa v mesiaci počnúc právoplatnosťou rozsudku pod následkom straty výhod splátok v prípade neuhradenia čo i len jednej splátky. Pri povolení splátok vzal do úvahy predovšetkým majetkovú situáciu žalovanej, ktorá je v súčasnej dobe práceneschopná, jej príjem je cca 190 eur. Zároveň súd prihliadol na i na súčasné úverové zaťaženie žalovanej, ktorá je povinná splácať úver v Prima banke po 34,69 eur mesačne a úver v Tatra banke s mesačnou splátkou 376,17 eur. Súd zároveň poukazuje na to, že povolenie splátok na uhradenie prisúdenej čiastky nespôsobí žalobcovi ekonomické problémy v jeho obchodnej činnosti. Splácanie prisúdenej sumy v mesačných splátkach nezasiahne neprimerane ani do hospodárskych pomerov žalobcu ako nebankovej spoločnosti. Napokon súd pripomína, že ak sa žalovaná omešká s úhradou čo i len jednej splátky (nezaplatí ju včas alebo v plnej výške), bude dlh splatný naraz v celom rozsahu.

46. Podľa § 251 CSP, trovy konania sú všetky preukázané, odôvodnené a účelne vynaložené výdavky, ktoré vzniknú v konaní v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením práva.

47. Podľa § 255 ods. 1, 2 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

48. Podľa § 262 ods. 1, 2 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

49. O trovách konania súd rozhodol na základe vyššie citovaných zákonných ustanovení, pričom vyslovil, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo, lebo pomer úspechu oboch sporových strán bol približne rovnaký.

Poučenie:

P o u č e n i e: Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia písomne na Krajský súd v Prešove cestou tunajšieho súdu.

Z odvolania musí byť zjavné, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a musí byť podpísané. Odvolanie musí ďalej obsahovať, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie treba predložiť s potrebným počtom rovnopisov tak, aby jeden zostal na súde a aby každý účastník dostal jeden rovnopis.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (zákon č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov).